

BONA PAU

Nº. 618 - ANY LII - MONTUÏRI - AGOST - 2004

Un bon grapat de veïns es mullaren a la jornada "Per l'esclerosi múltiple"

Els nins i nines han gaudit a l'escola d'estiu

El juliol d'enguany s'ha distingit pel gran nombre d'activitats culturals

Un extens i intens programa d'actes omplirà les festes de

SANT BARTOMEU

BREUS

S'adobarà la síquia del camí Pelut

L'Ibaen, empresa pública adscrita a la Conselleria de Medi Ambient, va contractar a principis de juliol passat l'obra de reposició dels murs de la síquia del camí Pelut, amb un pressupost de 395.000 euros i un termini d'execució de sis mesos, el qual es farà en dos trams: el primer, des de Sa Corona fins a la carretera i el segon, des de la carretera fins al torrent d'Alcoraia. Està previst que la síquia s'ampliï fins als 2 metres d'alt i 2'5 d'ample.

Reparades les deficiències del tanatori

Els darrers dies de juliol passat romangueren arreglades les deficiències del tanatori municipal del cementeri, el pressupost del qual ha suposat 20.270'13 euros, quantitat emmarcada dins el POS i per tant el Consell de Mallorca en pagarà 16.216'10 euros.

Es prohibeix l'ús d'explosiu a la gravera

El Tribunal Superior de Justícia de Balears ha rebutjat l'ús d'explosius a la pedrera "Gravillas Sant Miquel", perquè la seva activitat a més de molesta és perillosa. Així es dona per acabat el contenciós administratiu.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles
Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socias, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespi, Joan Barceló Cerdà, Lluís Servera Sitjar, Jaume Palou Garau i Miquel Llabrés Jaume.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

Dels 36 naixements que es registraren l'any 1966 a Montuïri, sols aquests 22 es reuniren el 22 de maig passat per celebrar la "quintada". Moltes cares conegudes, molta amistat entre ells i tots amb cara de satisfacció

Subvencions per a Montuïri

En el Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca per a 2004 hi figuren tres partides per a Montuïri. Una de 223.233 euros a càrrec de la tercera anualitat de la gespa del camp de futbol, una altra de 20.270 euros per a l'electrificació del cementeri (emprats per al tanatori) i l'altra de 19.423 euros per a l'evacuació d'aigües del carrer de Baix.

Períodes de caça

Els períodes de caça que ha fixat la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears per a la temporada 2004-2005 són aquests:

Mitja veda: del 15 d'agost al 9 d'octubre. **Caça menor:** des del 2n diumenge d'octubre fins al darrer diumenge de gener. **Perdus amb reclam:** del 3 de gener al 1r de febrer i fins al 13 en els vedats privats. A partir del 25 de juliol ja es pot caçar el **conill** dins les modalitats que s'especifiquen. **Els dies hàbils són:** els dimarts, dijous, disabtes, diumenges i festius, segons les modalitats.

Aquesta revista ha rebut el suport del

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

ES GRAONS

Alliçonador

Tot i trobant-nos a l'estiu, quan molta gent que estiuja i es troba absent de la vila, aquest passat juliol s'han celebrat a la vila a més dels esportius, nombrosos actes culturals, orientatius i il·lustratius, tots alliçonadors i formatius, com una mostra més del constant desig d'assolir una millor i més ferma personalitat.

Molèsties

Amb massa freqüència se senten per diferents indrets del poble els impertinents lladrucs de cans que estorben tant el dormir en les plàcides nits de l'estiu com en les assossegades migdiades després d'haver dinat. Molèsties tan inoportunes com extemporànies que posen de mal humor un bon grapat de persones ja indignades.

SANT BARTOMEU

Alenada de goig

A començament d'agost de bell nou ens és obligat parlar i retraure les festes de Sant Bartomeu, ara que només manquen dies per a la celebració gojosa del patró de la nostra vila.

Encara que des de sempre es repeteixen gairebé els mateixos actes festius, cada vagada semblen nous i, en general, esplendorosos. Baldament, per exemple, les danses dels cossiers cada any sien les mateixes, cada vegada que les contemplam ens produeixen un efecte diferent. A la revetla de bell nou escoltam la música i la gent s'arremolina a plaça on tornam desitjar-nos un perenne benestar. Més tard contemplam com estorats el giravoltar de les rodelles i l'escapada trepidant dels coets que una vegada més ens commoven. La berbena, per concloure la nit, acaba d'arrodonir una vetlada quan ja han transcorregut unes hores del mateix dia de Sant Bartomeu. I després, a mitjan dematí, l'ofici, on el celebrant ens tornarà presentar aquell esforçat anacoreta Bartomeu que feia penitència pel desert. I tot seguit els Cossiers encetaran i enlairaran una esplendorosa oferta amb els seus propis balls, per continuar i acabar la seva encimbellada actuació a plaça i davant les autoritats. I com a acte culminant i central, l'extraordinari di-

nar familiar que s'allargarà sense presses fins a mitjan horabaixa.

Els actes posteriors ja estaran en segon terme. Futbol, ciclisme, el concert del dia de Sant Bartomeu, les corregudes de la segona festa... fins arribar a la traca final com aco- miadament fins a l'any que ve.

Cap montuïrer, per enfora que sia, no oblida mai les festes de Sant Bartomeu. Encara que per motius polítics, socials o econòmics a vegades ens hem allunyat un de l'altre, la nova arribada de Sant Bartomeu cada any i de bell nou ens torna aglutinar, ens agermana, en convoca a compartir una nova alegria. Ens comunica nova vida, ens proporciona renovada i esplendorosa il·lusió de continuar amb el desig de fer poble; ens incita a estrènyer llaços d'amistat; ens mou a delectar-nos dins un ambient més montuïrer emmarcat per la pròpia idiosincràsia que ens caracteritza. Sant Bartomeu ens porta a oblidar les barreres que obstaculitzen amistat i convivència, però també a aprendre a enllaçar voluntats i compartir sentiments i alegries. L'alenada de goig que cada any ens forneix Sant Bartomeu ens omple de satisfacció a la vegada que repara qualsevol desavinença. O així hauria de ser.

O. ARBONA

SENY

PREVENCIÓ

De tant en tant és escaient prevenir l'ànim i la disposició de les persones per endavant a fi d'impedir o evitar posteriors efectes desfavorables. Ho deim així de clar abans de les festes de Sant Bartomeu, ja que de tant en tant dins la inevitable bauxa d'aquests dies és susceptible participar d'una o altra sortida de botador, fet que posteriorment ens amarga o ens produeix un sofriment desagradable.

Els montuïrers, sobretot en els temps actuals, són propensos a oferir una mostra de bon comportament, sobretot aquells que se saben dur per la rectitud del seu seny. Però mai no és superflu que es doni un toc d'atenció, sobretot a la gent jove, perquè es deixi dur així com pertoca, evitant, com ho sap fer, comportaments extravagants, fora del sentit comú, contraris o allunyats dels límits permesos.

Generalment tothom distingeix el bé del mal; les persones asenyades i prudents coneixen fins on es pot arribar i discerneixen amb rectitud davant situacions compromeses o arrisques. Però ja se sap: adesiara hi ha qualcú que amb el seu anormal procedir ofereix una exhibició del què no som els montuïrers. Sols es tracta d'un sector inapreciable que de cap manera es pot considerar representatiu de tota la comunitat, ja que la manera de ser de gairebé la majoria de montuïrers i dels que aquestes festes ens visiten és, en general, educada i respectuosa.

Ara bé, als qui tenen dos dits de seny no és necessari alertar-los, ja que saben ben bé quin és i quin ha de ser el seu mode de procedir.

SALOMÓ

La naturalesa dita en forma de poesia

La figura de Mª Antònia Salvà (Llucmajor 1869-1958) ocupa un lloc d'honor entre les nostres lletres. Josep Carner que l'admirava i l'aconsellava va deixar escrit: *"Per als ulls i l'esperit de Mª Antònia, la naturalesa vol ésser dita; la seva canviant fesonomia, la seva gravetat i els seus jocs, la seva atmosfera, els seus volums i els seus colors, els goigs i les despulles de les seves estacions, insten una resposta de l'esperit que vingui als llavis i s'inscriu en les memòries"*.

I és cert perquè poques veus han fotografiat amb tanta precisió poèti-

ca els alens dels sementers i de les garrigues, el primer vol d'un aucell o la darrera estança d'una abella sobre una flor mustia o les passes de l'aire sobre la farigola, la menta o el romaní.

L'autora de Llucmajor transformava els mots més casolans en escenari i territori de bellíssims poemes. Una mostra del que deim són aquests fragments del poema "Papallons de l'altura" o es presenta la calor de l'estiu talment com és, com si d'un retrat es tractàs:

"La terra que es trepitjada recrema; en la calitja

*del cel de juliol
s'és morta una aura lenta
i per instants augmenta
la roentor del sol"*

La poesia de Mª Antònia Salvà ens comenta Josep Mª Llompart confereix "categoria i contingut poètic a les coses i als fets més vulgars". I és aquest traspàs tan difícil i tan lloable que permet adreçar-nos a la seva obra amb un renovat interès. Un interès que augmenta si observem el seu llegat riquíssim de mots i d'expressions.

L'escriptora va destacar, també, com a traductora del "Mireia" de F. Mistral i d'una novel·la "Els promesos" d'Alessandro Manzoni que ha esdevingut fonamental en la narrativa europea del segle XIX. Ens agram, idò, que sigui recordada per tal de difondre la seva obra tal com farà la propera tardor el Departament de Filologia Catalana de la UIB i el Consell de Mallorca.

LLUÍS SERVERA SITJAR

Montuiri

971 646 460

Bar Can Pieres

TOLDOS

Hnos. MIRALLES

- Toldos • Capotes
- Falsos sòtils
- Sòtils de policarbonat

C/ St. Rafel, 84 • Tlf. 971 24 59 09 • Fax 971 24 63 19
Tlf. mòbil: 907 11 12 01 • 07008 Palma de Mallorca

Ortopèdia MANACOR

Àngel
Ascaso
García

TÈCNIC
ORTOPÈDIC

Plaça Rector Rubí, 3
Tlf: 971 55 26 14
Fax 971 46 20 36
07500 Manacor

SALUT

Artrosi de genoll (Gonartrosis)

Què és l'artrosi? Es una malaltia degenerativa articular que es caracteritza per l'envelliment i posterior destrucció, més o menys lenta i progressiva, del cartílag articular.

Que entenem per cartílag articular? És un teixit blan, blanquinós quan és jove, que cobreix tota la superfície articular i la seva funció és facilitar el moviment d'aquesta articulació.

L'artrosi de genoll és la més comú de les localitzacions. Normalment la dona és més afectada que l'home; per regla general és obesa i no poques vegades té *varius* (varices). És una dona molt prop de la menopausa o ja l'ha passada.

Sofreix dolor quan camina o quan està dreta. Normalment no té mal quan seu, quan s'aixeca de la cadira comença a fer mal amb certa intensitat a les primeres passes. Així com va caminant sol millorar, per després d'unes hores, tornar a empitjorar. Arriba a casa, se seu i millora ràpidament. Així com ho descriu, és l'artrosi de començament, ja que quan està ben instaurada, la millora no és tan ràpida, torbant-se bastant més temps a desaparèixer la molèstia.

Sol començar amb dolors quan es camina molt i també quan es baixen i puguen escales. També notam dolor quan estam molt de temps drets. Amb el temps, i si no hi posam remei, el dolor ja es fa crònic, ens obliga a coixejar i ja no desapareix del tot. El mal de genoll a l'artrosi se l'anomena *dolor mecànic* ja que fa mal quan es mobilitza. No fa mal quan s'està en repòs.

A l'*artritis* el dolor no és mecànic. Fa mal quan s'està en repòs i més quan caminen.

Recordau que el mal a l'artrosi desapareix amb el repòs o d'asseguts o al llit.

No passa la mateixa cosa amb l'artritis, el mal no arriba a desaparèixer amb el repòs.

A part del mal més o menys fort, la malalta pot notar cruixits a nivell articular. A vegades són quasi audibles

però majoritàriament són petits cruixits que quasi no molesten.

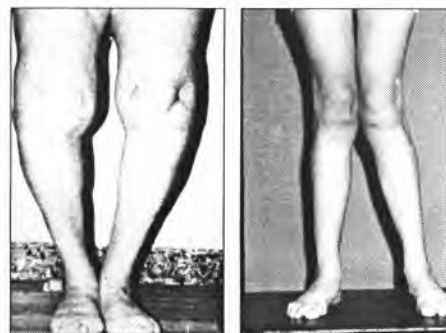
Moltes vegades el genoll es pot inflar, i això demostra que ha fet un vessament articular. Es produeix un gran augment del líquid sinovial.

Què és el líquid sinovial? Normalment a l'articulació hi ha només 1 o 2 cm. És de color daurat clar i la seva funció és mantenir les superfícies articulars engrassades.

Quan hi ha un gran vessament, l'única solució és treure'l amb una agulla i una xeringa. No fa mal.

Hi ha vegades que a la cara posterior del genoll es produeix un bony com si fos un ou de gallina. És el que s'anomena quist *popliteo* o quist de *Baker*. És produït pel desgast articular.

Prevenió: Tractar que el malalt o malalta s'aprimi. Això és molt important. Quan es perd pes, s'alleugera la càrrega a l'articulació afectada. Quan la dona té 60, 65 o més anys, fer-la aprimar, per tal d'alleugerir l'artrosi, quasi sempre és perdre el temps i posar de mal humor a la malalta. Si té una severa artrosi dels dos genolls, què aconseguirem si li feim perdre, després de molts de sacrificis, deu o dotze quilos? Únicament aconseguirem que la malalta estigui de mal humor tot el dia, sen-

Postura en varo   **Genu valgo**
(Dues de les diferents postures que poden adoptar els genolls juntament amb les cames)

se saber que ha de menjar. Correm el risc que tenguim una petita depressió per aquest motiu.

A la meua consulta, només aconsell que si pot, perdi un parell de quilos i que si no, no es preocupi ja que pràcticament seguirà amb el mateix dolor. Això sí ho recoman: mengi per viure, no visqui per menjar.

L'important en vistes a la prevenció és que les nines de mares obeses es mentalitzin per no ser com elles, menjar menys i fer més exercici.

Els genolls juntament amb les cames poden adoptar una sèrie de postures que és el que anomenam *Rodilla o pierna en Varo*, quan les cames fan un arc que mira cap a dins i el *Genu Valgo* és quan l'arc mira cap a fora. Quan es posterior és el *Genu Recurvatum*.

En el proper número oferirem els adients consells.

MIQUEL LLABRÉS

Restaurant Es Molí d'en Perons

Menú dies laborables • *Cuina internacional* • *Parrilla*
(Dimecres, tancat)

C/ Es Molinar, 51 • Tel. 971 64 65 08 • 07230 Montuïri

LA IMATGE COMENTADA

L'empremta que any rera any deixen marcada

els cossiers a tota la gent del poble és inoblidable; perdura i augmenta d'una manera sensible en acostar-se les festes de Sant Bartomeu. Són molts els factors que es podrien adduir, els quals fins i tot arriben a impregnar l'orgull montuïrer. Aquestes danses inalterables, representades per joves de la vila calen fons dins la part més íntima de cada persona, dels quals cossiers s'ha arribat a afirmar que depenen del poble i s'identifiquen amb la idiosincràsia dels mateixos veïns.

Sovint se sent dir que els cossiers a Montuïri són molt antics. Exactament no s'ha trobat constància de la seva implantació, però sí hem esbrinat que ja actuaven a les festes de Sant Bartomeu de 1821. Sabem també que anys enrere, en aquell mateix segle, "l'església els va adoptar perquè així enaltia i donava saborino i color al culte i d'aquí que encara ara ballen el ball de l'oferta".

Del segle passat ens han arribat més notícies. Sabérem mitjançant en Biel Mayol "Llobet"², qui en fou "dama" des de 1917 –quan ell sols tenia 12 anys– que fins a l'època de la República i encara en temps del Moviment, en què va haver de repetir perquè els qui dansaven se n'havien hagut d'anar al front, que "no ha variat res dels cossiers, ballen exactament igual que ara, duen el mateix vestit i la mateixa indumentària".

Durant la primera meitat del segle passat cada un parell d'anys es feia el rotle nou i així eren més els qui hi podien participar, si bé alguns repetien. "Molt d'ells –ens deia en "Llobet"– en temps de batre i mentre les mules batién i donaven voltes damunt l'era, ells botaven, ballaven i cantaven a fi de desenvolupar-se millor".

El 1925 l'amo en Joan "Niu", qui abans ja havia estat cossier, va substituir en Joan "Petrero" com a flabioler. També havia estat mestre de cossiers a principis del segle XX en Pere Antoni "Canet" qui després n'ensenyà al mateix Joan "Niu". O sia, una llarga tirallonga que arriba fins al nostres dies.

La foto que treim aquí corresponen a pocs anys després d'acabada la guerra civil i fou tirada damunt els gra-

Cossiers –aquests, aquells i tots– dignes que el seu record perduri com a continuadors d'una tradició inoblidable, mereixedors d'una millor reconeixença popular... I per què no d'un monument?

ons moments abans d'entrar els cossiers a ballar l'oferta. A l'esquerra del grup, l'amo en Joan "Niu" amb el flabiol i tamborí i un dels dos xeremiers que venien de Sencelles. A la dreta, el dimoni, possiblement en "Matarino", ja que ho va ser molts d'anys. Entre els cossiers, alguns es destrien, altres, no. Hi havia en Rafel "Prunes", en "Claveta", en Toni "Ruberter", en Guillem "Niu" i altres, ja que en aquell temps també ho eren en Joan "Pavora", en Jaume "Gelat", en Tomeu "Galiana", en Tomeu "Pelut", en Pere "Confit", en Llorenç "Fideuer, en Toni i en Sebastià "Niu". Fa deu anys, que amb motiu de les festes patronals es va retre un senzill homenatge als cossiers vius que havien actuat anys anteriors, però per la gran estima en què se'ls té i sense discriminació de cap casta, tots són dignes que el seu record perduri com a continuadors d'una tradició inoblidable, i creditors d'una millor reconeixença popular. I per què no d'un monument? És una idea que llançam per ésser considerada.

O. ARBONA

1. Cfr. *Bona Pau*, maig 1970, 3^a pg. (Tret d'una conferència del P. Gabriel Llompart).
2. Cfr. *Bona Pau*, maig 1970, 2^a pg.

S'ha dit que...

No es comprèn que el carrer de la Pau (darrera l'Ajuntament) estigui quasi sempre bloquejat per quatre, cinc o sis cotxes que impedeixen circular-hi i això fa que no hi puguin passar altres vehicles. Es demana l'adequada solució.

Es posa en dubte que algun dia es vegi obert un carrer paral·lel al de Palma. I això que és urgent i necessari a fi d'evitar l'accés de trànsit pel carrer Major i el de Palma, que és excessiu.

La construcció de la rampa que faciliti a persones d'edat o minusvàlides l'accés als graons per anar a l'església de cada dia es posa més en dubte, malgrat s'hagin esquinçat varies comissions per solucionar el problema. De què han servit els plans i projectes.?

Tenim un camp d'esports extraordinari. És una meravella. No hi manca quasi res. Els euros que ha costat, no ho sabem. De totes maneres compleix una missió vital: els nostres joves i vells l'empren per a les seves activitats. Enhorabona! Però no hagués convingut que una part del capital emprat tan generosament s'hagués dedicat també a altres activitats culturals; i si ja no és possible es de-

mana: per què no se n'habilita un altre?

Sembla que així com a altres pobles –com és el cas recent de Vilafranca– s'ha desviat la circulació de cotxes i camions que abans passaven per enmig del poble, a Montuïri encara continua estant permesa la circulació pel centre. Déu vulgui que no hi hagi accidents irreparables, que de manco gravetat ja n'hi ha hagut.

Un dels dos arbres joves que l'any passat s'havien sembrat a la placeta de Cases Monges un matí, fa mesos, se'l va veure romput. I enguany, que havia retret amb dos ulls tendres, que ja tenien actualment mig metre, dies passats algú n'hi va tallar un dels dos i ara es dediquen a arrabassar les fulles tendres que han quedat. No sembla que Montuïri sia un poble d'arrel·lam agrícola.

No se sap si fou un tractor o un altre vehicle el qui va espanyar el coll del Pou de sa Cova. Ara bé, s'ha d'alabar la celeritat en què fou adobat.

Se senten massa queixes per solucionar els "papers" necessaris per poder cobrar les expropiacions a rel de l'ampliació de la carretera. Diuen que duen molta feina i que han d'anar un grapat de vegades a l'Ajuntament. I si val!

No tothom està satisfet amb el desdoblament de la carretera. Els comerços i indústries de la part dels creuers es queixen, perquè temen una minva de la clientela degut a la dificultat en el seu accés.

A la fi s'arreglarà la síquia del Camí Pelut. Ja hi ha presupost (395.000 €) i termini (6 mesos).

Sembla que a la vila ja no rompen tants de vidres de cotxes. Però qualcun, sí.

Psingulars

Jordi de d'Hostal...
i un "jamón"

Des que s'ha de pagar un impost per depositar segons quines deixalles al punt verd, l'exterior i interior està molt més net. Ara bé, qualcú, sense escrúpols, deixa frigorífics, rentadores o altres mobles vells al costat de camins secundaris. A aquests se'ls hauria de conscienciar i fer complir a tothom les disposicions adients.

EN XERRIM

Psingulars

Miquel Trias
De canaris en sap una estona

Bé de Sal

CUINA TRADICIONAL · PLATS CASOLANS

Carme Pinteño Gómez
☎ 608 947 559

Carrer Donzella, 22
Tel/Fax 971 16 68 66
07260 PORRERES

Festes patronals de Sant Bartomeu, agost 2004

Dilluns, 2

X Setmana Fotogràfica Sant Bartomeu – 2004 (2 al 8 d'agost)

Divendres, 6

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Cinema a la fresca.

Dissabte, 7

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Cinema a la fresca.

Diumenge, 8

A les 20'30 h, inauguració del XX-XII Torneig de "SA LLUM" presentació de tots els equips participants.

A les 22 h, partit inaugural:

Divendres, 13

A les 20'30 h, inauguració de l'exposició de pintures de Bernat Colomar al Carrer Costa i Llobera. Romandrà oberta fins dia 25 d'Agost.

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Cinema a la fresca.

Dissabte, 14

A les 21'00 h, concert líric a càrrec d'Isabel Rosselló i Albert Díaz, a l'església Parroquial.

Diumenge, 15

A les 19'00 h, sortida dels Cossiers i Dimoni

A les 21'30 h, missa a la Mare de Déu Assumpta

A continuació: Pregó de Festes a l'Església Parroquial a càrrec del Sr. Gabriel Sampol Mayol.

Tot seguit lliurament dels premis del concurs literari "XIII Conte Curt "Antoni Gomila" Sant Bartomeu 2004, organitzat per la revista Bona Pau, patrocinat per "Corredoria d'Assegurances Gomila, S.A." i l'Ajuntament de Montuïri.

A continuació: Concert de la Banda de Música de Montuïri.

Dilluns, 16

A les 17'00 h, taller de manualitats en Es Dau

A les 22'00 h, a la plaça Major: Cinema a la fresca.

St. Bartomeu, 1986

Dimarts, 17

A les 18'00 h, en es Carrer Pujol: Carrera de Carretons.

A les 22'00 h, a la plaça Major: Cinema a la fresca.

Dimecres, 18

A les 11'00 h, a la Plaça Major, concurs de dibuix per als nins i nines.

A les 17'00 h, taller de manualitats en Es Dau i a continuació, pasacarrers.

A les 22'00 h, a la Plaça Major : Diada de Pinacle i Truc.

Dijous, 19

A les 16'00 h, jocs d'aigua a la Piscina Municipal Es Revolt, berenar i lliurament de diplomes als nins i nines participants en el curset.

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Cinema a la fresca.

Divendres, 20

A les 17'00 h, en Es Dau: Gran Ginkana.

A les 20'00 h, a la Plaça Major:

Exhibició de "Hot Cycling".

A les 20'00 h, inauguració de l'exposició d'olis i pastels de l'artista Torres Canet a la Sala d'actes de l'Ajuntament. Romandrà oberta fins dia 25 d'agost.

A les 20'30 h, inauguració de l'exposició col·lectiva de M. La Viña i B. Fornés en el carrer de la Pau. Oberta fins dia 25 d'agost

A les 21'00 h, inauguració de l'exposició de Margalida Rosselló en el carrer de la Pau.

A les 21'30 h, inauguració de l'exposició de pintures d'Aina Cortès i ceràmica de Miquel Artigues a Ca Na Jerònia Sampol.

A les 22'00 h, inauguració de l'exposició de Christine en es Cellar de Can Rei.

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Nit de Play-Back i Karaoke infantil i juvenil. Inscripcions a les oficines de l'Ajuntament fins dia 19 d'agost.

Dissabte, 21

A les 16'30 h, a l'esplanada de l'antiga discoteca: Campionat de Balears de carreres de Super Motard.

A les 19'30 h, en Es Dau: Carreres d'Atletisme distancia 2 milles.

A les 21'30 h, a l'església: XVII Festival Internacional de Música Clàssica de Cura, Pla de Mallorca.

A les 23, a la Plaça Major concert: camí de l'èxit.

Diumenge, 22

A les 06'00 h, V Diada de Caça, en Es Revolt, trobada de caçadors i a continuació amollada de guàtleres a Son Vanrell i Son Amoiana.

A les 13'00 h, dinar de companyonia.

A les 17'00 h, tirada al plat a Sa Torre.

A les 19'00 h, Eucaristia homenatge a les persones majors a l'església parroquial

A les 19'30 h, a la Plaça Major XX-XIII homenatge als majors de 80 anys i als matrimonis que aquest any compleixen les noces d'or. (L'Ajuntament els oferirà una gelata-

da). Durant l'acte, actuació del Grup de Xeremiers de Montuïri.

A les 22'00 h, concert de la Banda de Música de Montuïri.

Dilluns, 23

A les 19'00 h, sortida dels Cossiers i Dimoni de la casa de la Vila.

A les 19'15 h, a l'Església Parroquial, Completes en honor a Sant Bartomeu. Veneració de la imatge del Sant i lliurament d'alfabeguera.

A les 23'00 h, a la Plaça Major: Revetla i Concert per la Banda de Música de Montuïri.

A les 00'30 h, en Es Dau: espectaculars focs artificials al camí Pelut.

A les 01'00 h, gran berbena en Es Dau amb els conjunts: Aquarius, Pelucón Flowers i Phenomenos Band.

Dimarts, 24

A les 9'00 h, albada al so de les xeremies.

A les 10'00 h, sortida de Cossiers i Dimoni.

A les 11'30 h, solemne Eucaristia en honor del nostre Patró Sant Bartomeu, predicarà el Pare Vicenç Miró (MSSCC), missioner a la Patagònia. Cantarà la Coral Montliri. Els Cossiers ballaran l'Oferta.

A les 13'00 h, amollada de coloms, recepció per a tot el poble a l'Ajuntament, els Cossiers ballaran en el cadafal.

A les 22'00 h, a la Plaça Major: Concert per la Banda de Música de Montuïri.

A les 24'00 h, gran Berbena en Es Dau amb els conjunts: Quartet Honey, Orquestra Dragonera i Escuela de Calor

Dimecres, 25

A les 11'30 h, a la Plaça Major, corregudes de cintes, joies, estirar corda, rompre olles, etc.

A les 17 h, carreres de bicicletes.

A les 17 h, a la Plaça Major: Parc Temàtic infantil

A les 22 h, a la Plaça Major: lliurament dels premis de la 10ª Setmana fotogràfica Sant Bartomeu, 2004.

A les 22'30 h, Pometes teatre presenta l'obra: Igual però diferents.

En acabar, Traca final.

Molts d'anys!

MONTUÏRI

Costa i Llobera, 3

EXPOSICIÓ - MOSTRA

PLUMILLES - AIGUAFORTS - LITOGRAFIES

Del 13 al 25 d'agost de 2004

Inauguració: dia 13 a les 20'30 hores

<http://www.infonegocio.com/fmy/colomars.htm>

PREFABRICATS

FABRICACIÓ DE

BALUSTRADA I

BIGUES DE TAULO

IMITACIÓ FUSTA

Servei de transport propi per a tota l'illa

Magatzem i oficina

Ctra. Palma-Manacor, km. 28,5 • 07230 Montuïri (Mallorca)

Tlfs. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95

Tlf. particular: 971 64 61 73

Super Montuïri

Extens assortit

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria

Panaderia • Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

← La xerrada informativa sobre l'Agenda Local 21 aconseguí interessar

La darrera conferència del cycle organitzat pel PSM captà l'interès de l'auditori →

Esclerosi múltiple

Dia 4 de juliol a la piscina municipal entre les 10 i les 20 hores ten-

gué lloc la jornada amb el títol: "Mulla't per l'esclerosi múltiple" a la qual hi participaren un bon grapat de

montuïrers com tam poc no manquen alguns membres del Consistori local. També es dugueren a terme algunes activitats lúdiques a fi de recaptar fons per millorar els serveis de cara a aquests malalts.

Para aquellos que tienen instinto.

Masterpiece Cinco Agujas No 27857-1121: Mecanismo mecánico automático con indicador de fechas mediante agujas, caja de acero inoxidable, dos cristales de zafiro irrayables (fondo transparente), esfera de plata 925, agujas luminiscentes, impermeable hasta 30 metros, brazalete de piel cosido a mano.
www.mauricelacroix.com

Fermin

Joiers

Porto Cristo - Manacor - Cala Millor

M
MAURICE LACROIX
Switzerland

Tomorrow's Classics

Agenda local 21

Dia 12, amb motiu de posar en marxa el procés de l'Agenda Local 21 se celebrà una xerrada informativa a l'Ajuntament a càrrec de Joan Sastre, Tècnic de la Conselleria de Medi Ambient, procés que té com a objectiu aconseguir la participació ciutadana en la planificació i actuació de cara a l'arribada al benestar social i cultural, a fi que Montuïri avanci cap a la sostenibilitat. I per tal d'assessorar als interessats, a l'Ajuntament els dimarts i els divendres Antoni Arbona i Aina Socias atendran qui vulgui i aclariran possibles dificultats.

Contaminació acústica

El Consell de Mallorca va llançar el mes passat una campanya de conscienciació dirigida als usuaris de ciclomotors a fi de protegir el medi ambient de renous i emissió de gasos. En conseqüència dia 19 de juliol es féu una conferència a l'Ajuntament i dia 23, voluntàriament es pogué fer un control en el punt verd, ja que fins a l'any 2005 els ciclomotors no estan obligats a passar inspecció tècnica periòdica, però des d'ara es podrà saber si el ciclomotor supera el nivell aconsellable.

Tercera Edat

L'Associació de Gent Gran a la piscina d'Es Dau dia 4 va organitzar una pamboliada i ball a la que hi as-

sistiren un bon grapat de socis i simpatitzants.

L'Associació de Persones Majors dia 9 de juliol dugué a terme una excursió a Sa Calobra on s'hi va anar amb barca des del Port de Sóller. Fou un èxit.

Dia 28 en el local social de Ca s'Escolà tingué lloc una conferència sobre "Estiu amb salut" que va impartir la infermera Magdalena Manresa. El local es va omplir totalment i va agradar ben molt als assistents. Activitat emmarcada dins una campanya del Govern Balear per oferir consells i pal·liar un poc el efectes negatius de la calor.

La conferència "Estiu amb salut" aconseguí omplir el local social de Ca s'Escolà. I va satisfer

De bon matí moltes motos i motorets foren traslladats al Punt Verd a fi de controlar el nivell de contaminació acústica

Conferències informatives

El grup municipal del PSM va organitzar tres conferències aquest estiu. De la primera, sobre "Al-Magreb Grup FIF", de la qual ja n'informàrem en el darrer número. La segona se celebrà dia 16 d'aquest juliol, sobre *Gestió sostenible de l'Aigua*, a càrrec d'Antoni Rodríguez. I la tercera, dia 30, sobre *El mite de la caverna: de Plató al periodisme*, fou oferida per José Antonio Rodríguez Miguel.

Curset de natació

A partir de dia 2 d'agost i per a tota casta de gent tindrà lloc a la piscina municipal un curset de natació organitzat a través de S'Institut. Hi haurà dos torns: Un començarà a les 16 i l'altre a les 17 hores.

Sopar benèfic

Promogut pels joves de les Noves Generacions del PP de Montuïri, dia 13 d'agost tindrà lloc un sopar a benefici de la *Lluita Contra el Càncer*, el qual se celebrarà al costat de la piscina municipal d'Es Revolt. Conviden tot el poble a col·laborar en aquesta obra.

Casa
SAMPOL

ANTÒNIA VIDAL SAMPOL

I-luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Appliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Tlf. 72 67 78 **Palma de Mallorca**

Nova / Nueva

Collecció Targetes
Colección Tarjetas

Tria la teva
Elige la tuya

Molts d'anys i bones festes!

Catàleg de dissenys / Catálogo de diseños

 "la Caixa"

Cristina Rihuete Herrada, arqueòloga

La responsable del museu suposa que quan els darrers pobladors abandonaren Son Fornés, romangueren a Montuïri

Amb un somriure de benvinguda i una mirada clara i neta, Cristina Rihuete, la responsable en absència del Dr. Lull del museu de Son Fornés, ubicat al Molí des Fraret, ens reb dins una de les seves sales. Mitjançant les seves explicacions retornam al passat.

Els seus ulls sempre interrogants i un poc divertits no deixen d'observar-nos. S'expressa amb molta claredat; per al visitant del museu és una guia excepcional.

Aquesta expressió oberta, convida el visitant a preguntar-li sobre la història del jaciment i els seus pobladors a través de les peces exposades –moltes d'elles reconstruïdes– en les sales de l'esmentat museu.

Deferent amb les persones que passen per aquest centre de cultura, la seva atenció està sempre pendent del visitant, donant-li les explicacions pertinents, com hem assenyalat, i responent a les preguntes.

Aquest és en breus pinzellades el retrat de la nostra entrevistada. Una arqueòloga que va néixer a la ciutat de Barcelona el 1966.

– Ens pots dir, Cristina, on es formà com a arqueòloga?

– A la Universitat Central de

Barcelona, a l'Autònoma de la mateixa ciutat i a la Universitat de Chicago, EUA.

– Amb quines circumstàncies

passà a treballar i investigar al poblat de Son Fornés i al seu museu?

– Estava investigant a l'illa de Menorca quan em sortí l'oportunitat de poder formar part de l'equip investigador de Son Fornés i vaig venir.

– Qui és el responsable de l'equip d'arqueòlegs que s'ocupa dels treballs de Son Fornés i el seu museu?

– El catedràtic Vicenç Lull; ell és el cap i l'ànima de l'equip que investiga a Son Fornés. Fou ell també el qui començà els primers treballs del jaciment.

– Sembla que al nostre entorn –el Pla de Mallorca– els restes arqueològiques són abundants.

– En efecte. Especialment a distàncies relativament prop del poble de Montuïri abunden les ruïnes de talaiots. N'existeixen a Son Coll, Mianes, es Rafals, amb el campanar dels moros, i al mateix Son Fornés, el centre principal i molt important.

– Es pot dir que el jaciment de Son Fornés, excel·leix entre els altres que existeixen a l'illa?

– Sens dubte. És dels més importants de Mallorca. Li diré un detall que confirma el que dic: entre els anys 2001-02 es fe una exposició itinerant per Bèlgica i Holanda exposant mostres dels talaiots mallorquins. El que cridà més l'atenció fou el de Son Fornés. És possible que el poble de Montuïri no sàpiga el tresor que té.

– Sabem que, si no recentment, fa relativament poc temps s'han fet nous descobriments en les excavacions, o sia que hi ha novetats a Son Fornés. Pot dir-nos de què es tracta?

– Sí. Primerament situem-nos: entre els anys 900 a 550 abans de Jesucrist es començà a construir el poblat com ja sabem. Temps després, quan hi vivien, l'evacuaren i

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

Molta gent visità al museu de Son Fornés el dia de la inauguració

estigueren un centenar d'anys sense habitar-lo. Descobrirem la causa: un incendi que féu abandonar els pobladors. Causes de l'incendi: Sembla que entre els habitants de Son Fornés i les comunitats que vivien a altres poblats hi hagué desavinences, arribant a la violència. Les conseqüències foren l'incendi de Son Fornés. En aquests moments estam investigant prop del mateix poblat, cercant indicis, restes, senyals que ens donin notícies de l'estada dels pobladors que abandonaren durant un segle, més o manco, el poblat incendiat.

- Continuí, per favor.

- Una altra novetat -ho serà per a molts- és el descobriment de la murada que suposam es construí quan retornaren al poblat per ocupar-lo de bell nou els antics habitants després de l'incendi. Això succeïa a la meitat del segle V abans de Jesucrist. L'altra novetat, molt important per cert, és la troballa del tercer talaiot. Hem descobert també darrerament uns forns de ferrer que servien per emmotlar el ferro i altres metalls. Darrerament hi hem trobat entre altres eines: ganivets, claus, falç, cisells, escàrperes, anells de metal i altres objectes de ferro, bronze i alguna cosa de plom. Tot dels segles IV i II abans de Jesucrist. Totes aquestes troballes donen a entendre que eren gent pacífica, però que també es podien convertir en mercenaris.

- S'allargui sobre aquest darrer punt, per favor.

Somriu quan continua.

- Bé. M'explicaré més. Al temps dels habitants dels talaiots dues for-

Els pobladors de Son Fornés eren pacífics, però com a mercenaris lluitaren amb els cartaginesos i romans

Enterraven els seus difunts dins coves, els respectaven i amb freqüència visitaven les seves sepultures

No es troben restes humanes perquè les coves on enterraven, posteriorment altres civilitzacions les han anat buidat per posar-hi el bestiar

ces poderoses lluitaren pel domini de la Mediterrània: Cartago i Roma. Els de Son Fornés lluitaren primer a les files dels cartaginesos; més endavant s'allistaren amb els romans. Era un mode més per guanyar-se la vida? Ho diríem així a pesar que sembli un contrasentit, perquè com és de suposar hi havia un risc.

- Han trobat indicis del que diu, sobre els pobladors, en les excavacions?

- Dels segles II i IV abans de Jesucrist hem trobat les pedres característiques que empraven per a les seves bassetges, la seva arma principal. És de suposar que com tots els antics mallorquins eren experts mitjançant la fona.

- Acostem-nos a la paleografia. Han trobat alguna inscripció o fragments d'escriptura antiga al jaciment?

- No. Cap rastre d'escriptura feta a Son Fornés. No obstant abans d'acomodar-nos tornarem damunt el tema.

- Hem notat que les famoses

taules de Menorca no existeixen a la nostra illa. Ens equivocam?

- Les taules que se suposa eren un monument religiós, en efecte, no existeixen a Mallorca, però sí, les navetes a certs punts de l'illa vivien al seu resguard.

- D'on se suposa vingueren els primers humans que habitaren a Mallorca?

- Els estudis indiquen que foren gent que vivia, o es va moure des del sud de França, traçant una gran arcada i travessant els Pirineus fins a l'oest de València.

- Hem de suposar que aquest poble que habità Son Fornés era molt endarrerit respecte a altres del seu temps tenint en compte que no s'han trobat al jaciment cap senyal gràfica?

- No ho cregui. Eren més hàbils i intel·ligents del que pensam. Sinó observi com estan posades les pedres dels talaiots i el seu pes. Alguna pesa nou tones. Per col·locar aquestes moles sense les eines

(Continua a la pàgina següent)

Restaurant (DIMARTS TANCAT)
Cas Carboner

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Bufet diari de dilluns a dissabte
Mè, porcelletes, porcelles i altres plats per dur-se'n

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI

(Ve de la pàgina anterior)

adequades hi havia d'haver una intel·ligència que es va anar desenvolupant poc a poc però constantment. A més, a Menorca, a dues passes, hi hem trobat de la mateixa època uns objectes de banya de bou amb uns ornaments molt ben treballats.

- A què es dedicaven els pobladors de Son Fornés, com transcorria la seva existència, de què vivien?

- En principi es dedicaven a la ramaderia, després a l'agricultura.

- Quin sou tenien quan lluitaven com a mercenaris?

- Cobraven amb vi i dones.

- Quin tipus de prendes de vestir duïen per resguardar-se de les inclemències del temps?

- Anaven completament nus. Suposant, però, que en l'hivern portaven pells que els cobrien, bé o malament... M'ha assenyalat al principi que existeixen talaiots a altres indrets del poble i de l'illa. Eren unes comunitats que vivien separades, però repetirà que es duïen molt bé entre ells, cooperaven junts.

- Han trobat restes humanes?

- Molt poques. El 1988 trobàrem les restes d'una dona jove amb el seu nadó al costat, i el 2003 una tomba amb un home d'uns 40 anys. Davall d'ell tenia una llosa gran. Enterraven els seus difunts dins coves, els recordaven constantment i visitaven les seves sepultures.

- Algú del poble s'ha interessat o mogut per l'afició ha vingut a ajudar en les excavacions?

- Pocs, però sí, algun ha vingut. Estam especialment agraïts a Paco Argente, que ens ha ajudat molt per conèixer les riqueses arqueològiques del poble i les seves coves

- Tenen molts de visitants al museu?

- Bastants, especialment col·legis i turistes que ens visiten quan saben l'existència d'aquest centre de cultura. També altra gent de l'illa.

- El carboni 14 és encara el procediment millor per saber la data dels objectes trobats al jaciment?

- Sí, però juntament amb aquest sistema també empram la dendrocronologia, que consisteix en l'estudi de les crecudes concèntriques dels troncs dels arbres.

- On anaren els darrers pobladors de Son Fornés? On s'instal·laren quan abandonaren definitivament el poblat?

- És molt possible que quedassin a Montuïri, on ja tal volta hi hauria un petit nucli d'habitants, aquí on està actualment el poble.

Ha guardat un breu silenci per continuar dient:

- Confiam en la joventut del poble perquè s'interessi, conegui i aprecii Son Fornés. Aquest tresor arqueològic, com li he dit que és, no el tenen tots els pobles. Els joves han de ser el futur de Son Fornés.

Ens aixecam per acomiadar-nos, però la nostra interlocutora ens digué, mentre passàvem dins una altra sala del museu:

- M'ha preguntat si havíem trobat alguna inscripció antiga. Es fixi amb aquesta àmfora.

Les vitrines de l'habitable estaven plenes d'objectes i material trobat a Son Fornés, però la peça central a la què es referia Cristina estava al centre de la sala, excel·lia per la seva elegància i formes agraciades. Una llum blanca l'il·luminava. L'observàrem de prop. Una petita inscripció sobre el relleu de les línies circulars l'adornava. Eren tres lletres o signes de color roig disposats així:

- Aquesta -ens diu la nostra amfitriona- és l'única inscripció que hem trobat al jaciment i la peça no és emmotlada a Son Fornés, sinó que prové del Mar Negre, segle VI després de C.

- Han pogut desxifrar l'escriptura?

- Clar -contesta-, és grec antic. Diu així: "Maria va concebre Crist".

Haguéssim pogut passar hores i dies dins les sales del museu. Cristina, amb les explicacions ens transporta dins un món llunyà, de pel·lícula, completament distint al nostre. En un temps en què les petites comunitats unien els seus esforços per subsistir. Un món on els elements atmosfèrics esgarriaven els nostres avantpassats. Un món però, que la calor del sol i l'aire eren més purs. No es podia parlar de camins, sinó de viarans, caminós entre l'espessor i la immensitat del bosc, que cobrien pla i muntanya. Des del més endins de les coves o emparats pels sòtils dèbils dels talaiots, els habitants del poblat aguantaven dia i nit les fortes tempestes esperant una alba millor.

Aquest era el món dels primers pobladors de la nostra illa i també, com diu Cristina, de la comunitat de Son Fornés. És gairebé un deute acostar-se a aquest món primitiu d'unes comunitats que tant suposen i suposaren per a Montuïri.

MIQUEL MARTORELL ARBONA

Especialitat en cuina Mallorquina

Ctra. Palma - Manacor Km. 29.320
07230 - MONTUÏRI - Tel: 971 64 41 01

Mallorcària VI

MANLLEU: És la paraula mallorquina que designa l'acció i efecte de manllevar. En castellà *préstamo*. Està en perill d'extinció degut que el terme català és *préstec*.

FRONTIS: És la paraula mallorquina abreviada de frontispici (derivat del llatí), que significa la part davantera d'una casa. En castellà *fachada*. Els nostres pares i padrins l'usaven sempre. Modernament només s'usa *façana* que és un arcaisme ressuscitat en la llengua estàndard. Per què no utilitzar *frontis* si sempre ho hem fet?

GRANOT: És la paraula mallorquina habitual, des de sempre per designar aquest amfibi. Darrerament només apareix la paraula *granota* que és ni més ni manco que la forma catalana. A Mallorca *granota* es refereix al vestit per a fer feina: En castellà *mono*.

FRAULA: És la paraula mallorquina que designa la fruita que en castellà anomenam *fresa*. La paraula *maduixa* es la forma catalana. Usem idò *fraula* i xerrarem millor el mallorquí. I deixem *maduixa* que no és la nostra forma.

VOS: Antigament i sempre a Mallorca s'ha usat *vos* davant el verb: *vos deman, vos dic que... vos escric...* No hi ha cap raó per haver d'utilitzar la forma *us* davant el verb. No farem cap incorrecció.

LLINATGES: Paraula mallorquina, que ara volen substituir per *cognoms*, quan aquí a Mallorca, mai no s'ha usat aquesta paraula.

DOMICILI: És la paraula mallorquina que designa el lloc on resideix una persona família, entitat, etc.

DIRECCIÓ: De la mateixa manera que la paraula anterior, solen usar *adreça* que és la forma més catalana.

TORCABOQUES: Alerta, perquè, molts cauen en la temptació de pro-

FA 40 ANYS

A l'estiu de l'any 1964 aquest grupet de nines feren una excursió a Campos i, com es pot destriar, anaren a la vorera de la mar i allà nedaren i sense sortir de l'aigua es feren la foto que una d'elles ens ha fet arribar. Per tant és molt possible que algunes ja hagin arribat als cinquanta i a altres els manqui poc, encara que no ho sembli. Aquestes tretze són: Isabel Fernández, Catalina Mayol, Joana Garcias, una filla del carter d'aleshores, Sebastiana Garcias, Inés Barceló, Antònia Verger, Joana Nicolau, Aina Lladó, Catalina Manera, Neus Sanz, Joana Mª Miralles i Catalina Bennassar.

nunciar *servilleta* que és un castellanisme claríssim. Aquí es demostra la forta incursió del castellà. Ni tampoc convé caure en la forma catalana *to-valló*.

TONYINA: Com la paraula anterior, està en un perill clar a favor de la forma castellana *atún* (castellanisme clar i llampant). Idò, alerta a perdre de vista la forma *tonyina* si volem xerrar en bon mallorquí.

Expressions mallorquines

Tenir ses galtes bufarelles: Es diu quan una persona té les galtes plenes i rumboses.

Tremolar com una fulla de poll: Podem dir que tremolam com una fulla de poll quan sofrim un fred molt intens i mal de resistir.

Continuarem...

TOMÀS GARAU FEBRER

Hotel Rural Es Figueral Nou Es Pati de Montuïri

Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

Tomàs Salom Rossinyol, flabioler

Fa 25 anys que començà a sortir amb els Cossiers i ara és professor del Conservatori

Aquest agost es compleixen els 25 anys de la primera sortida de Tomàs Salom Rossinyol amb els Cossiers de Montuïri tocant el flabiol i tamboret. Un adolescent fill de pare ciutadà i de mare montuïrera –na Maria Rossinyol– que vivia a Palma i que el pròxim setembre complirà 40 anys. Una afició que li ve de nin, ja que en les seves vengudes a Montuïri, obsessionat i entusiasmat, al poc d'haver arribat a la vila en aquests mesos d'estiu, induït pel seus padrins ja se'l podia veure i freqüentar ca l'amo en Joan "Niu", en un temps quan encara era el flabioler i mestre de Cossiers. I aquí començà la seva afició per aquest art musical; tanta i amb tant d'interès que en albirar la seva mare que el complauria, als 10 anys el dugué a l'Escola de Música i Dansa que a Palma que acabava de fundar n'Ensenyat.

Així ens ho contava ell:

– De nin els caps de setmana venia a Montuïri amb els meus pares i essent que els meus padrins vivien prop de ca l'amo en Joan "Niu", anant a ca seva vaig començar aquest "trullet" i així fou com em vaig entusiasmar amb aquesta música.

– **Ja sabem que estàs casat i que tens dos nins, un de 5 i l'altre de 10 anys. Conta'ns, però, el teu desenvolupament musical des que tu tenies els 10 anys.**

– Quan tenia aquesta edat en Bartomeu Ensenyat va obrir a Palma l'Escola de Dansa i era com una cosa nova. Hi vaig anar i primer vaig aprendre a ballar, però la curolla em va venir veient els Cossiers de Montuïri i la tasca de l'amo en Joan "Niu". Per tant, per a mi, primer foren les xeremies i el flabiol. I essent que vaig conèixer

BANCA MARCH

**Desitja a tots els montuïrers
unes bones festes de
Sant Bartomeu
Molts d'anys!**

Carrer Major, 26

• Tlf. 971 64 60 55

• Montuïri

en Pep Rotger –amb qui encara ara formam colla a les festes de Sant Bartomeu–, fou ell mateix qui m'ensenyà el maneig.

– **Quan començares a Montuïri?**

– Quan tenia 15 anys, darrera en "Niu" i darrera el Cossiers vaig començar a entreficar-me amb aquesta curolla. I dos anys després, als 17, ja m'iniciava d'una manera informal acompanyant els Cossiers amb el flabiol i tamborí. I ara en farà 10 que oficialment acompany els Cossiers, que fou quan ho va deixar en Toni "Rei", el mateix any que començà aquest darrer rotle de Cossiers.

– **I darrerament, on més toques?**

– Estant amb els meus companys dins l'Escola de Música vàrem fundar la "Ximbomba Atòmica", un grup amb el qual intentàrem fer una cosa nova dins aquest estil. Està integrat per xeremiers, tamborers i altres instruments. També cal afegir que fa 20 anys, com a colla de Xeremiers formalitzada i d'una manera oficial toc amb en Miquel Tugores de Sineu. Amb ell i altres hem participat a nombrosos grups i hem tocat a

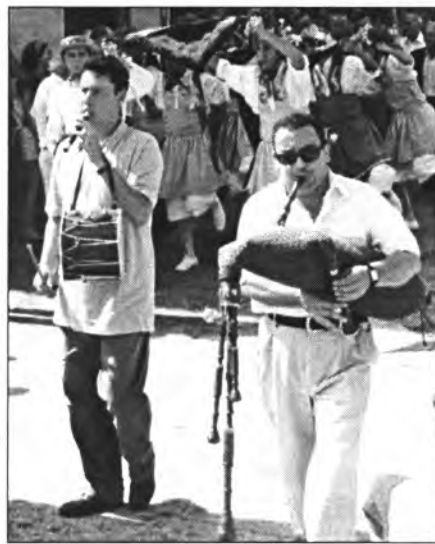
molts de pobles de l'illa. Ara bé, cada dia augmenta el nombre de xeremiers de tal manera que pràcticament a tots els pobles hi ha xeremiers.

– **I a Montuïri?**

– A Montuïri i a iniciativa de l'Escola de Música hi ha també l'Escola de Flabiolers. Es port dir que hi ha 6 o 7 flabiolers, que seran bons, 2 xeremiers i un bon grapat de nins petits als quals se'ls ha despertat l'afició i ho practiquen amb il·lusió i ganes. Tenim classes setmanals de gairebé una hora.

– **Què més ens pots afegir de l'àmbit dels xeremiers?**

– Aquest món dels xeremiers és molt llarg i molt gran. Tot quan vàrem haver de recórrer i indagar en aquells temps amb tantes dificultats,

En Tomàs amb en Pep Rotger per Sant Bartomeu, 2000

ara no succeeix així. Hi ha moltes més facilitats que quan començàrem. Els instruments són molts més fàcils de trobar, hi ha gent que n'ensenyà...

– ... **Tu, entre ells...**

– ... Sí. Fa dos anys que enseny en el Conservatori Superior de Música de Balears. Com a professor don classes de xeremies i flabiol i la gent que ve allà

podrà sortir formada no sols amb música de les illes, sinó també amb música tradicional.

I aquest és en Tomàs, ben conegut pels montuïrers perquè es pot dir que d'ell surt amb estil i gràcia la música amb la que ballen els Cossiers. I per molts d'anys!

O. ARBONA

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General
Pediatria
Cardiologia i Aparell Respiratori
Neurologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S. (Infermeria)
Psiquiatria
Psicologia
Ginecologia i Obstetrícia
Angiologia i Cirurgia Vascular
Alergologia
Urologia

LLUCMAJOR

HORARI:
de les 9,00 h.
a les 21,00 h.

Clínica Dental
Odontologia
Medicina Estètica
Ortodòncia
Maxilo Facial
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Oftalmologia
R.X., Radiologia
Ecografies
Otorrinolaringologia
Podologia
Centre Auditiu
Endocrinologia

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AEGON - AGRUPACIÓ MÚTUA - ALLIANZ - CASER - PLANAS - D.K.V. - AGROUPAMA - IMECO - MEDIFIATC
MÚTUA GENERAL DE CATALUNYA - NOVOMÈDIC - SANITAS - SERSANET - LA BOREAL - L'ALIANÇA - LA ESTRELLA - VITALICIO - WINTERTHUR
MÚTUA D'ACCIDENS: ASEPEYO - FIMAC - FRATERNIDAD - FREMAP - IBERMUTUAMUR - INTERCOMARCAL - MAZ - UNIVERSAL - BALEAR

Plaça d'Espanya, 56 - C/ Ciutat, 12 - Tels: 971 12 00 64 i 971 12 00 21 - Fax: 971 12 04 26 - (Llucmajor)
www.cemllucmajor.com

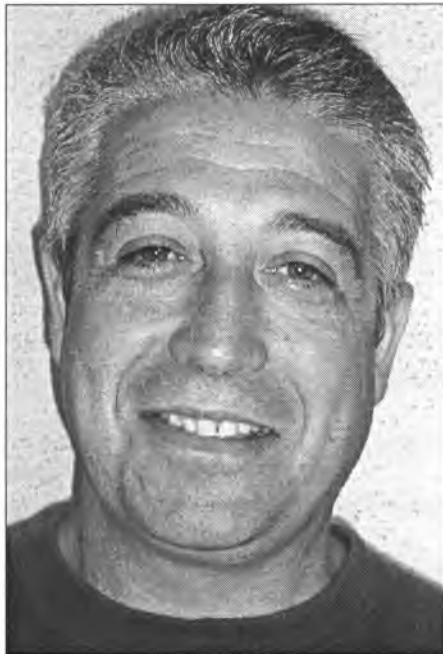
Bernat Fiol Garau de "Son Ribes"

Cap de la nova Agrupació de Voluntaris de Protecció Civil de Montuïri

Asseguts entorn a una taula de l'Ajuntament ens trobam quatre membres del que serà, esperam, el futur grup de Protecció Civil de Montuïri: En Jaume Mayol, en Bernat Fiol, na Maria Antònia Rigo i na Bel Mayol. Per tal de donar a conèixer aquesta agrupació entrevistarem al qui serà el seu cap; En Bernat Fiol Garau de "Son Ribes", un jove de 42 anys aficionat a la caça i a l'esport i bomber de professió, pel qual la seva feina és com un hobby ja que li encanta.

– D'on i de qui va sortir aquesta iniciativa?

– Un dia vaig anar a parlar amb el senyor batle per veure què opinava de crear aquesta agrupació a Montuïri, ja que és una cosa que tota la vida he duit dins, i el fet que ara sigui bomber fa que m'hagi interessat per aquest tema. A més he fet de voluntari pels bombers del

Consell, i ja vaig fer el servei militar a la Creu Roja, i després, de voluntari. A part, durant aquests darrers anys, he duit a terme moltes activitats com a voluntari, per exemple l'anada a Galícia a retirar fuel –motiu pel qual el nostre entrevistat ja va sortir a la Bona Pau–.

– Per què s'ha format aquesta nova agrupació de voluntaris al nostre poble?

– Arrel que jo ja coneixia formacions d'altres pobles i de la meua feina vàrem pensar posar-ho en marxa perquè això seria molt bo per als joves de Montuïri, motivaria la gent i els cursos que s'oferiran poden servir per al futur professional o com a mínim per ajudar a decidir una professió relacionada amb el voluntariat.

– Quines són les funcions bàsiques d'aquest grup?

– Les funcions bàsiques d'aquest grup són fer un pla d'emergències per actuar i prevenir sobretot al lloc on s'hi puguin concentrar més de 100 persones, un estudi dels riscos que hi ha al poble, davant un succés donar suport als professionals... Una de les coses importants, en cas que hi hagués un incendi forestal, per

exemple, els que són voluntaris de protecció civil, que han de ser del poble (condició per poder entrar a l'agrupació), coneixen els accessos i on anar a cercar aigua, menjar... i així fan més fàcil i eficaç la feina dels professionals. I en cas d'un accident senyalitzar la zona, donar primers auxilis, telefonar a l'112... requisits a complir davant aquesta situació per facilitar altra volta la tasca a les ambulàncies. Resumint el que hem de fer és una primera intervenció sense pretendre ser herois ni substituir els professionals que tenen els mitjans i recursos per poder intervenir de manera adequada.

– Quins requisits s'han de complir per ésser un voluntari de protecció civil?

– Primer de tot moltes ganes d'ajudar els altres sense cap recompensa econòmica, només la satisfacció personal d'ésser útil. Una formació inicial per saber què fer en cas d'una emergència, tenir més de 18 anys, estar empadronat al nostre municipi i tenir bones facultats.

– A Montuïri s'ha fet un curset bàsic: En què ha consistit aquest curs?

– Una de les formalitats per formar part del grup és haver fet un curs bàsic. Nosaltres durant el mes de juny l'hem fet a l'ajuntament, amb una durada de 32 hores on ens han informat sobre diferents temes: primers auxilis, incendis forestals i urbans, orientació a muntanya, legislació, comportament de masses amb les seves corresponents pràctiques.

– Quantes persones hi han participat?

– A aquest curset hi han participat 21 persones de Montuïri, 2 de Porreres, 3 de Lloseta, 1 de Petra i 2 de Vilafranca.

– Està previst fer-ne d'altres?

– Una vegada reunida tota l'agrupació es farà un sondeig per saber quins temes interessin i d'aquí es demanaran els cursets.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

**Amb motiu de
Sant Bartomeu,
desitja a tots
els montuïrers
molts d'anys i
bones festes !**

Les pràctiques que realitzaren els voluntaris durant el curs de formació foren molt interessants i instructives

- Trobes que el número de persones és suficient o en manquen?

- Sí, és suficient, si en aquests moments la gent que hi ha vol fer feina, ja que hi ha gent molt bona. Ara bé si algú es vol apuntar el que ha de fer és dirigir-se a l'agrupació de Montuïri perquè suficient no ho és mai.

- Com i per què creus que et varen elegir cap d'aquest grup?

- Crec que qualsevol del grup hagués pogut ésser el cap, però aquí no hi ha d'haver ni caps ni coves sinó un grup de gent que vol fer feina. El nomenament de cap només és perquè hi hagi algú a qui dirigir-se.

- Qui i com es sustenta aquesta associació i de qui depèn?

- Part per la Conselleria d'Interior, per l'Ajuntament i per aportacions privades i sobretot amb espècies relacionades amb l'emergència. El que sabem és que el vehicle el posa la Conselleria, el manteniment i la seu és competència de l'ajuntament.

- Quins objectius teniu a curt termini?

- Primer de tot trobar un lloc per tenir-hi les eines i per reunir-nos. L'ajuntament està en contacte amb la Creu Roja per tal de cedir-nos o deixar-nos el local de la carretera de Manacor. Segon, fer grups de feina i distribuir càrrecs simbòlics o responsabilitats.

Tots esperam que amb aquesta entrevista la gent ens conegui i sàpiga quines són i seran les nostres funcions dins la vida del poble. També aprofitam per demanar col·laboració en cas de necessitat i

si a algú li fa ganes pugui sol·licitar informació a l'ajuntament i així es podrà posar contacte amb nosaltres.

**MA ANTONIA RIGO
ISABEL MAYOL**
MEMBRES DE PROTECCIÓ CIVIL DE MONTUÏRI

LAPIS

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
Tif. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

Son Verd, finca situada dins un bell paratge

El passat estiu s'hi cremaren unes quaranta quarterades de garriga

Dins tanques poblades d'ametlers, figueres i garrovers hi pastura un ramat d'ovelles

Era el dia 8 d'agost del 2003 quan tot el poble de Montuïri estava alçurat per l'incendi que es va produir al vessant de la part llevant del puig de Randa o sigui a la part que mira cap a Montuïri. No sé amb certesa quantes, però deduec que es varen cremar més de cinc-centes quarterades, unes quaranta de Son Verd. Bombers, helicòpters i voluntaris durant dies lluitaren en les tasques d'extinció. La major part de la garriga que es va cremar pertanyia a les possessions d'Aubenya i de Son Verd.

Des d'aquí, Montuïri, bastants persones tenguérem durant uns dies la vista cap el Puig de Randa contemplat, sense poder fer res, la magnitud de les flamarades i fumassa. Admiràvem l'actuació de les avionetes i helicòpters com realitzaven les maniobres per arribar just damunt el foc i abocar-hi l'aigua que havien carregat al safareig d'Aubenya.

De dia s'observava com amb el vent les flamarades prenien força; de nit normalment el vent es calmava però amb la fosca eren espectaculars; hi havia per estar preocupats, semblava arrasaria encara més garrigues; sortosament just a 100 metres de les cases de Son Verd es va poder aturar.

L'altra diassa, el propietari de Son Verd –el senyor Raimundo Reus Palmer, jubilat de fa uns anys, qui durant la seva activitat laboral fou prestigiós sastre de Ciutat, famós i conegut arreu de Mallorca per la seva professionalitat, pulcritud i esment

amb el confeccionar vestits– va tenir la deferència de convidar-me a visitar la seva propietat.

LA POSSESIÓ

Son Verd és una possessió d'un centenar de quarterades. Una trentena són de tanques d'ametlers, garrovers, figueres i un comellar de fèrtil terra amb un hort. Unes setanta són garriga, millor dit eren garriga, però, pel motiu de dit incendi se'n varen cremar més de la meitat.

S'hi accedeix pel camí Sa Pedra des Peix, que es troba a la carretera de Randa a uns dos quilometres de Montuïri. Aquest camí travessa la part de migjorn del Puig de Randa per dins un bell paratge tot poblat de garriga, ametlers, garrovers i arriba fins a Lluçmajor.

Es troba devers mitjan d'aquest camí i dins el terme municipal de Lluçmajor. Just passades les barres d'entrada, dins una petita vall s'hi troba l'hort on s'erigeix un alt fasser situat dins un lloc baix, des d'on no sobresurt i no el veuen de lluny, però assoleix una notable alçada.

Essent una finca, la major part aturonada i molt poblada d'arbreda, garriga, tota tancada de paret i filferrada, a més dividida en tanques amb un pou dins cadascuna i pica per abeurar, és, per tant, molt apta per a ovelles, ja que no es fa necessari guardar-les.

Les cases s'erigeixen dalt un turó. Davant l'entrada una ampla carrera o pati ens ofereix una esplèndida vista

dels veïnats confrontants. Mirant cap el migjorn la serralada de Sa Maimona, d'espessos pinars, alzinars i ullastrars. Voltant cap a llebeig hi ha Son Gener d'en Mateu, Biniagual Vell, sa Gaieta, Son Grau. El Puig de Randa a la part de ponent. Aubenya, al nord, i a la part del llevant, Son Bonaventura. Allò que destaca de Son Verd es la garriga.

CONSEQÜÈNCIES DE L'INCENDI

Acompanyats pel propietari Raimundo Reus, el qual ens va atendre molt bé, vàrem fer una caminada per dins el pinar, recorrérem uns cinc-cents metres i arribàrem fins el límit on es va poder aturar el foc. Des d'allà en línia recta només estam a uns cent metres de les cases. És varen cremar una quarantena de quarterades. Gràcies als esforços d'extinció no va arribar a les cases; d'arribar-hi hi hagués hagut una gran foguera pel fet que hi havia un gros caramull de rodelles de palla.

Des de dalt el turó cremat, "in situ" ens adonam del gran dany que deixa el foc a la natura i l'ecosistema, tot tristor i desolació. Allà on l'any passat era un frondós bosc de pins, alzines, ullastres, llentiscles, estepes, arbusts i vegetació, s'hi feien fruites silvestres com són arboces, murtons i altres. També constituïa un habitat de molta fauna i estant net de vegetació tot animal vivent ha fugit, un vertader desastre ecològic. Abans era un lloc acollidor i alegre on s'hi respirava aire pur i sa, ara està tot

bar

Ca na Poeta
music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

Un any després, les conseqüències de l'incendi encara romanen visibles a Son Verd

mascarat, s'ha tornat lleig, inhòspit i trist

El senyor Raimundo per dins la garriga hi té aspergits abeuradors a fi que a l'estiu la fauna silvestre trobi aigua per beure. "És un plaer —diu el propietari—, quan hom es passeja per dins la garriga, sentir el cant dels ocells, veure córrer llebres i conills, però ara a causa del foc no hi ha vida, tot és desolació, no podem gaudir escoltant el curritjar de les perdiu, tórtora, tudons, sebel·lins... ni escoltar el bell cant i el voleteig dels esbarts d'ocells cantaires; com el rossinyol i les cadernereres, que si bé no han fugit del tot els esbarts d'ocells s'han reduït considerablement".

A Son Verd i les finques del voltant la seva producció són garrofes, ametles i el remat d'ovelles. A aquestes les va bé la garriga, a l'estiu tenen fresca ombra; a l'hivern, recers. Si es cala foc durant un temps no hi ha res, no hi ha pastura.

UN ANY DESPRÉS

Realment vist un any després de l'incendi ens adonam que és ben cert l'eslògan que ens deien: "Quant un bosc es crema un poc d'allò nostre es crema", el foc destrueix tot l'ecosistema i els boscos purifiquen o porguen l'aire brut i contaminat que respirem; per tant la cremada d'un bosc a tots ens perjudica, tots hem

d'alenyar aire pur i la millor purificador és la garriga. Amb tot, el més per-

judicat és el propietari ja que ha hagut de retirar totes les soques dels pins cremades i restes de vegetació a fi de deixar lloc a les noves reforestacions i aquesta retirada costa diners.

Tot i així, hi ha esperança d'un retorn a la vida de la fauna i flora. Observam com dins aquesta garriga cremada hi reneix la vida. Les generoses pluges d'enguany han afavorit la germinació dels aglans, pinyons, llavors d'estepes, d'arboces i altres arbusts així com també les retretes. El vessant de la part llevant de puig de Randa ara està trist i desolat però poc a poc reviscola. Dins uns quant anys tornarà ésser verd i ple de vida. Passat un temps, per aquelles contrades tombaran trinar ocells, sortiran bolets i les rates conills i llebres hi faran les seves llodrigueres.

Ara això sí, per tornar el bosc així com era torbarà bastants anys.

SION NICOLAU

ELECCIONS EUROPEES

RESULTATS A MONTUÏRI DEL 13 DE JUNY DE 2004

Cens electoral: 1.941 • Vots: 775 • Participació: 56'86 %

	Eleccions Europes		Generals	Autonòmiques	Municipals
	2004	1999	2004	2003	2003
PP	367	872	782	818	858
PSOE	247	288	487	281	227
PSM - P de E	92	362	---	447	514
UM - CE	20	63	44	97	93
ERC - EP	27	---	---	2	---
EU - IU	9	14	---	29	---

(Per motius aliens a la nostra voluntat hem de lamentar que el quadre que oferim sortís equivocadament el mes passat. Per aquesta raó el reproduïm)

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

Cuina mallorquina
Forn de llenya

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Les corregudes de cintes

Aquesta imatge parla per ella tota sola. La joventut d'avui no es pot imaginar el desig d'aquell temps per acudir a qualsevol festa, tot i viure en època de dictadura, deu anys després d'acabada la guerra civil. No feien falta coets ni altres reclams per donar-se cita a plaça. I més si es tractava de les festes de Sant Bartomeu.

Aquell "sol de justícia" de prop de les dotze del matí semblava propici (i ara no en parlem!) per acudir a contemplar les corregudes de cintes abans de les de peu. La fixa mirada dels nombrosos espectadors parava esment per veure si el concursant apuntava bé l'anella per dur-se'n la cinta (brodada, per cert, per al·lotes de la secció femenina) i així obtenir el corresponent trofeu.

Records d'infantesa

Amb un bon sol i a punt del migdia, el dilluns de Sant Bartomeu de 1950 (més o manco), la plaça estava plena, de gom a gom per contemplar aquest espectacle del que ara nosaltres també, podem gaudir, però amb més de mig segle de diferència. Això suposa que la gent que n'ha complit més de seixanta, d'anys, recordarà moltes de les escenes i comentaris que es puguin fer d'aquesta meravellosa panoràmica captada de damunt el balcó de can Pieres.

Com ja hauran destriat els nostres lectors, és el moment en què se celebren les corregudes de cintes, amb un sol que cremava, en el moment en què un dels joves participants fica la punta del seu aparell per despenjar-la i fer-se-la seva.

La segona festa

Però cal fer-ne molts més, d'interpretacions. Per exemple, a la paret de can Ferrando s'hi troba aferrat un pòster anunciant un festival de toros a Palma, com també que en el carrer Major (aleshores General Franco), un cotxe antic no sabem si aparcad o si intentava passar i gent que allà enfora xerra aliena a l'espectacle de plaça. Com també a la dreta de la imatge i a la part de dalt guaiten les banderes de l'ajuntament (pensem que encara la vella casa de la vila en aquelles saons romanien en peu) com també hi veim adossada una d'aquelles antigues faroles que tant il·luminaven els nostres carrers.

I a la part superior de l'esquerra s'hi veu el cadafal ple de nins i joves que des d'allà contemplen l'espectacle. Un cadafal fet de posts i taulons que cada any es col·locava al costat de l'escalonada central del graons per tocar-hi, damunt, la banda de música i on, molt estrets, gairebé acaramullats, els músics amenitzaven les festes.

I el guàrdia civil amb una verga amb les mans en lloc de l'arma reglamentària perquè la gent no s'acaramullàs, i alguns homes amb el cap cobert amb capell de palmes...i curiosament no hi veim cap municipal. I això sí, pins o branques, com ara, donant un aire festós a la plaça i carrer Major. Són records d'infantesa a rel de l'observació d'aquesta fotografia.

Així es presentava la plantilla del Montuiri de III Divisió Nacional abans de l'entrenament del 27 de juliol passat

Moltes novetats a la plantilla de l'equip del Montuiri de III Divisió Nacional **12 jugadors nous, 6 baixes i 13 continuen**

Una important i espectacular remodelació s'ha produït aquest estiu a la plantilla de l'equip de Montuiri de III Divisió Nacional. No hi ha hagut variació pel que fa a l'entrenador que fou contractat a mitjan temporada passada, Nico López; en canvi s'ha fitxat un segon entrenador, en Josep Lluís Roca perquè col·labori amb el primer entrenador. Pel que s'entrevéu, al llarg d'aquesta temporada a punt de començar el Montuiri pot ésser uns dels equips que destacaran. Donem, però, temps a una positiva estabilització i posteriors resultats.

BAIXES

Marcos Loraila ha deixat el futbol i ja no el veurem aquesta temporada. També han deixat el nostre equip Josep Mª Mas Tugores, qui se n'ha anat a l'Algaida, Miquel Ribas i Jaume Mas, al Campos; Diego Enri, al Margalidà i Benji Hernández, al Sta. Coloma de Gramanet. En total, 6.

ALTES

S'han fitxat 12 jugadors. Són aquests: Provenints dels equips de la vila i passen a format part del conjunt de III Nacional, Bartomeu Andreu Amengual, del juvenil i Daniel Polvorosa, del de 2ª regional. Tres procedeixen de l'Atlètic Balears: són Joan J. Ramon, José Mª Sánchez i Bartomeu Fullana. Tres més del Santa Ponça: els germans Sergio i

Pedro Garcia i Javier Lucinio Lirola. Els quatre restants són: Guillem Nicolau Pizà, del Margalidà; Rafel Caldentey, del Manacor; Sebastià Canyellas, del Santanyí i Àlvaro Vega, que no jugava. I no es descarten noves incorporacions.

JUGADORS QUE CONTINUEN

Dels qui integraven la plantilla la passada temporada continuaran a l'equip de III Nacional els 13 següents: Rafel Alcover, Rafel A. Calderón, Mateu Gomila, Prudenci Pérez, Cristòfol Andreu, Daniel Ortiz, Baltasar Socias, Francesc Varon, Rafel Zamorano, Andreu Llisto,

Guillem Munar, Xavier Nebot i Pere Penyaranda.

INICI DE LA LLIGA

El campionat de lliga 2004-2005 començarà el proper 29 d'agost i al Montuiri li toca jugar en el camp de la Societat D. Eivissa i aquí, el primer diumenge de setembre s'encetarà la temporada rebent l'Arenal. Per altra part, des de mitjan juliol la totalitat de la plantilla es prepara de veres sota la direcció dels dos entrenadors a fi que des del principi tots els jugadors puguin estar en la deguda forma.

O.ARBONA

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

El "Campus Montuïri, 04", els cursos de natació i el toneig de futbito, 04, les activitats esportives més rellevants de juliol

Entre nins i majors, 23 segueixen el campus de porters

Emilio Álvarez va oferir una xerrada als futurs porters

ÈXIT DEL CAMPUS MONTUÏRI, 04

Del 5 al 9 de juliol es va realitzar al camp de futbol Es Revolt el primer campus organitzat per L'IMEM, el qual era de jugadors al matí i porters l'horabaixa.

Per al matí s'apuntaren 23 jugadors i per a l'horabaixa 22 porters.

Els al·lots varen gaudir dels entrenaments duits a terme pels monitors, dels quals cal destacar que el matí assistí tota la setmana José Portolés, preparador físic del RCD Mallorca, i Emilio Álvarez, preparador dels porters del Reial Madrid.

Dia 8, a la sala de plens de l'ajuntament, el preparador de porters del Madrid, Emilio Álvarez, va realitzar una xerrada amb el títol, Vull ser por-

ter del R. Madrid. Va ser tot un èxit, i els assistents pogueren comprovar tan complicat com és ser un futbolista d'èlit.

Dia 9, el darrer dia de campus, ens visità Xisco Muñoz, jugador del València, campió de la lliga i la copa de la UEFA, els nins quedaren encantats de poder compartir una estona amb un jugador d'alt nivell.

El jugador del València, Xisco Muñoz, amb els al·lots que segueixen el campus de jugadors

CURSETS DE NATACIÓ

Aquest estiu es tornen a realitzar els cursos de natació a la piscina municipal. Com cada any han estat un èxit de participació. Enguany n'hi ha 114 d'inscrits, amb edats compreses entre 0 i 85 anys. Els monitors són: Coloma Miralles, Xisco Valent, Alex Forteza, J.Carles Mairata.

També es realitza un curs de natació d'aigua-aeròbic.

TORNEIG FUTBET 04

Aquest estiu s'ha realitzat el torneig de futbol a la pista del Dau.

Hi han participat 11 equips i la classificació final dels quatre primers ha estat:

1. Cinc Esponsors
2. Ca na Poeta
3. Ca na Maria
4. Rte. Garcia Lorca

RESTAURANT

ES
REVOLT

Especialitat en

Pa amb oli amb sípia • Frit

Carrt. vella de Palma, s/n • Telf. 971 64 66 00 • Montuïri

ATLETISME Joan Barceló, subcampion d'Espanya

Joan Barceló Prohens, el veterà corredor montuïrer es proclamà subcampion nacional en l'especialitat de 2000 metres obstacles el passat 10-11 de juliol a l'estadi "Isla Cartuja" de Sevilla en el XXXIX Campionat d'Espanya en pista a l'aire lliure per a atletes veterans, a la categoria de 60 a 64 anys, amb un temps de 8 minuts i 59 segons.

En aquesta mateixa edició s'emportà també la medalla d'or en la prova de relleus 4 x 100 juntament amb els balears Sebastià Adrover, Francesc Cuadrado i Josep Torrandell.

A més, en fèmines de 35 a 39 anys, l'atleta campanera Fina Hisado, integrant del "CA Montuïri 91.8" va vèncer en els 5000 m. llisos (19'21") i obtingué també en els 1.500 m. llisos (5'14") la medalla d'argent. Congratulacions!

J. BARCELÓ

Calendari de 3ª divisió

Lliga 2004 - 2005

Setembre		Febrer
29/8	SE Eivissa - Montuïri	23/1
5	Montuïri - Arenal	30/1
12	Alaior - Montuïri	6
19	Montuïri - Collera	13
26	Poblera - Montuïri	20
Octubre		Març
3	Montuïri - Sóller	27/2
10	At. Balears - Montuïri	6
17	Montuïri - Vilafranca	13
24	Montuïri - Ferrioler	20
31	PS Sta. Eulàlia - Montuïri	27
Novembre		Abril
7	Montuïri - Portmany	3
14	Sp. Mahonès - Montuïri	10
21	Montuïri - At. Ciutadella	17
28	Binissalem - Montuïri	24
Desembre		Maig
6	Montuïri - Manacor	1
12	Constància - Montuïri	8
18	Montuïri - Santanyí	15
Gener		Maig
9	Campos - Montuïri	22
16	Montuïri - Plg. Calvià	29

Calendari del XXXII Torneig de Sa Llum, 2004

Amb la participació de 43 equips

Diumenge, 8: A les 20'30: Inauguració del Torneig.

A les 22: Partit Juvenil Autònomic: At. Balears-Sallista

Dilluns, 9: A les 19'00: Infantil B: Cide At.-Ramon Llull "B"

A les 20'30: Cadet B: CD. Montuïri-Ramon Llull "B"

A les 22'00: Juvenil B: CD. Montuïri-Beat Ramon Llull

Dimarts, 10: A les 19'00: Infantil B Beat Ramon Llull-S. Cotoner

A les 20'30: Cadet B: Beat Ramon Llull-At. Balears B

A les 22'00: Juvenil B: At. Balears B-S. Cotoner

Dimecres, 11: A les 19'00: Aleví A St. Francesc-Sallista

A les 20'30: Cadet A: St. Francesc - Sallista

A les 22'00: Juvenil A Grup A: Cide - St. Francesc

Dijous, 12: A les 19'00: Infantil A: Cide-Sallista

A les 20'30 Cadet A: Cide-Ramon Llull

A les 22'00 Juvenil A Grup A: RCD Mallorca-Manacor

Divendres, 13: A les 18'00: *Quadrangular Benjamí F7:* Montuïri-Son Cotoner-Beat Ramon Llull-Sta. Eugènia

Quadrangular Aleví F7: Montuïri-Son Cotoner-Penya Llubí-Beat R.Llull

A les 20'00: *Triangular Infantil F7:* Montuïri (i dos equips més).

A les 22'00: Juvenil A, Grup B: Ferriolense-Ramon Llull

Dissabte, 14: A les 19'00: Aleví: Cide-Son Cotoner

A les 20'30 Infantil A: St. Francesc-At. Balears

A les 22'00: Juvenil B: 3r i 4t lloc.

Diumenge, 15: Jornada de descans

Dilluns, 16: A les 19'00 Infantil B: 3r i 4t lloc.

A les 20'30 Cadet B: 3r i 4t lloc.

A les 22'00 Juvenil A Grup A: SE-MIFINAL

Dimarts, 17: A les 19'00: Infantil A: 3r i 4t lloc.

A les 20'30 Cadet A: 3r i 4t lloc.

A les 22'00 Juvenil A Grup B SE-MIFINAL

Dimecres, 18: A les 19'00 Aleví: 3r i 4t lloc.

A les 20'30 Infantil B: FINAL

A les 22'00 Juvenil B: FINAL

Dijous, 19: A les 19: Aleví: FINAL

A les 20'30 Cadet B: FINAL

A les 22'00 Juvenil A: 3r i 4t lloc.

Divendres, 20: A les 18'30: Infantil A: FINAL

A les 20'00: Cadet A: FINAL

A les 21,45: Juvenil A: FINAL

A les 23'30: Lliurament de trofeus i cloenda

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56

▼

Porreres

▼

La Mare de Déu Assumpta

El dia 15, dia de la Mare de Déu Assumpta, degut que l'horari de l'Eucaristia coincideix amb la primera sortida dels Cossiers, començarà a les 21'30. A continuació, a l'església, es pronunciarà, el pregó de festes i tot seguit es lliuraran els premis literaris de Sant Bartomeu 2004.

Homenatge a la vellesa

El diumenge dia 22 se celebrarà

un homenatge a la vellesa del nostre poble, per tal motiu l'Eucaristia s'avançarà a les 19'00. Enhorabona als nostres majors!

Completes a Sant Bartomeu

El dilluns dia 23, dissabte de Sant Bartomeu, a les 19'15 començaran les completes amb l'assistència dels Cossiers. En acabar la celebració, veneració a la imatge de Sant Bartomeu i entrega d'alfabeguera.

Festa de Sant Bartomeu

Dia 24, dia de Sant Bartomeu, l'Eucaristia serà a les 11'30 hores. Aquest any la presidirà el Pare Vicenç Miró del Secar de la Real i missioner a la Patagònia (Argentina). Cantarà la coral Mont-Lliri i els Cossiers interpretaran el tradicional ball de l'oferta.

Hi ha experiències que no es poden descriure amb paraules, perquè la paraula no pot expressar allò que un sent i viu. Les experiències més profun-

des sols els signes, la poesia, el silenci podem comunicar malgrat també amb dificultats.

Aprofit l'avinentsa de l'Internet per enviar aquesta carta per contar-vos la meua pobre i modesta experiència en aquest místic i màgic país que és l'Índia.

No sé com expressar tot això que en aquests dies he viscut a Calcuta. Els que coneixen aquest quasi petit continent diuen que Calcuta és L'Índia. Calcuta, la pàtria adoptiva de la Mare Teresa. És una ciutat de contrast: la misèria més absoluta conviu amb l'opulència més extremada. Sols creuar un carrer o una avinguda és passar d'un poblat de barraques fetes de canyes de bambú i plàstic als més luxosos xalets. Aquest contrast en tant sols 50 metres fa trontollar el cap i a mi em parteix el cor. Però malgrat l'extremada pobresa, l'acollida incondicional, la seva profunda mirada és una petita demostració de la seva alegria interior. Certament que podem parlar d'una gran pobresa material, però també d'una profunda vida espiritual. És commovedor veure la fe dels pobres en Déu, malgrat té diversos noms i diverses expressions: Ganesha (déu de la riquesa); Krishna (déu de l'amor); Kali (déu dels pobres); Durga (déu de la força).

La fe dels pobres commou el cor i confon la ment, perquè la seva senzilla i la seva profunda fe té expressions que sols els sentiments del cor poden entendre. Els temples com també el riu sagrat del Ganges són llocs de peregrinació i espai de rituals sagrats que invoquen els déus perquè els beneixi.

Entre els personatges importants de la Índia cal destacar Gandhi i Mare Teresa. Aquest és la mare dels pobres. La dona estimada i valorada per tots, sobretot pels més pobres. La seva tomba és una constant peregrinació de gent pobra que amb fe la visita perquè els déus els ajudin a afrontar la duresa del que suposa viure en aquesta immensa ciutat poblada per més de deu milions d'habitants.

Certament que hi ha vegades que la vida t'obliga a viure situacions difícils. He de confessar que després d'haver treballat a Amèrica llatina: Santo Domingo i

Carta oberta del nostre rector Salutacions des de Calcuta

Argentina, Calcuta supera la pobresa, la misèria, la marginació humana que he pogut veure i viure. El cor em fa mal de veure tanta misèria, sofriment, dolor. Són incontables els nins, dones amb infants, vells, etc que capten cada dia per sobreviure. Sent que el nostre món és injust. Mentre uns vivim en l'abundància altres malviven i molts moren de fam.

He vist moltes situacions humanes molt dures, però les més dures les he viscudes aquests dies a un centre de moribunds de la Mare Teresa: Tuberculosos, leprosos, malats de la sida, joves mal alimentats tenien un lloc per dormir i alimentar-se al centre de Kalighat (Nirmala Hriday). No tenc paraules per descriure aquesta dura experiència. Més de 15 voluntaris vinguts de tot el món: Corea, Irlanda, Itàlia, Àustria, Rússia, Espanya... no escatimam temps no sols per estar amb ells, sinó també ajudar-los a dutxar-se, alimentar-los, acariciar-los. Les germanes de la Mare Teresa sols ens repeteixen diàriament una consigna: "Feis les coses ordinàries amb amor extraordinari".

Una vegada més he pogut experimentar que tots els essers humans coneixem el llenguatge de l'amor. L'amor no coneix fronteres, religions, països. Malgrat la majoria dels malalts terminals del centre sols parlen Bengalí (el dialecte de Calcuta) entenen prou bé les carícies que els voluntaris amb un immens amor els donam.

No vull acabar aquesta carta sense comunicar-vos la meua profunda impotència davant un jove malat de Sida. Els meus ulls s'entelaven de llàgrimes davant el seu cos que no semblava a persona humana; la malaltia l'ha consumit. Malgrat el seu dolor, la seva delicada salut, ha tengut una rialla davant un dels present que recollirem durant el Mes de Maria al Puig i que algunes entitats de Montuiri em donaren. La seva rialla fou el regal més hermosos que guardaré de la meua dura experiència en aquest centre que commou per la seva realitat humana.

M'agradaria poder acompanyar aquesta carta amb una foto però no sé si la tècnica em permetrà fer-ho. En cas que no sigui possible, promet fer-ho en un altre moment.

Una abraçada molt forta des del país de l'alegria.

MIQUEL

Temps passat

10 anys enrere
Agost de 1994

Miquel Martorell Arbona, guardonat

Fins ara, Miquel Martorell Arbona ha estat l'únic montuïrer que ha guanyat el primer premi d'un concurs de *Conte Curt Sant Bartomeu*. Fou en el III i es va lliurar el 15 d'agost de 1994.

Nova promoció de Cossiers

Aquest mateix dia s'estrenava una nova promoció de cossiers, l'actual, integrada per 13 jovenets d'entre 14 i 15 anys. El nombrós públic que esperava expectant aquesta primera actuació, romangué satisfet i gojós.

25 anys enrere
Agost de 1979

Sorteig d'un viatge

En el sorteig d'un viatge per terres sudamericanes a Brasil i Argentina celebrat aquest agost de 1979 resultà afavorit el matrimoni Joan Mesquida Pocoví i Francisca Llinàs Bauzà.

50 anys enrere
Agost de 1954

Dimissió de dos regidors

A la sessió de dia 17 d'agost de 1954 el batlle va acceptar la renúncia de dos regidors: Jordi Aloi Garau (per no poder atendre degudament el càrrec) i Rafel Bauzà Socias (per absentar-se a l'estranger).

S'acaben els toros

Dia 22 d'agost de 1954 i com un acte més de les festes patronals, a la plaça de toros d'Es Dau es va celebrar la darrera *corrida* de toros a Montuïri.

100 anys enrere
Agost de 1904

Possessió del farmacèutic

En el ple de dia 21 d'agost de 1904 l'Ajuntament donava possessió del càrrec al farmacèutic Joan Verd Arbona.

Un gran rebombori

El periòdic *El Noticiero* de dia 27 d'agost de 1904 publicava una informació de Montuïri censurant la manera com s'havia duit a terme dos dies abans el repartiment extraordinari d'arbitris municipals i exposant el gran rebombori que va produir, tant és així que el governador ordenà al batlle que ho comunicàs al jutjat. L'Ajuntament, considerant l'article "injuriós i calumniós per ofendre la dignitat d'aquest ajuntament...", va acordar a la sessió de dia 30 d'agost consultar el fets i posterior determinació a dos advocats per passar-ho als tribunals. També ho divulgà el diari *La Tarda* afegint que hi havia una gran revolució entre els veïns. Era batlle Joan Garau Bunyola. Dia 10 de setembre, el governador aprovava el repartiment d'arbitris.

Pluviometria

Juliol de 2004

Dia 11.....	2'4 litres m ²		
" 12.....	8'7	"	"
" 27.....	0'1	"	"
Total	11'2	"	"

Noces d'or

17 agost 1954

Bartomeu Cardel Carrillas (de Lluçmajor) amb Aina Martorell Marimon "Prats".

26 agost 1954

Sebastià Grimalt Munar "Niu" amb Antònia Nicolau Manera "Vollandina".

Rissotto al pesto

Ingredients

5 tasses d'arròs • 1 tassó d'oli d'oliva
• 1 ramet d'alfabeguera • 25 gr. de pinyons • 75 gr. de formatge rallat parmesano • 50 de formatge grunyerà rallat • 1 botelleta de crema de llet • sal.

Elaboració

Per fer la salsa pesto, triturar amb la batidora elèctrica l'alfabeguera, els pinyons, el formatge parmesano i l'oli. Sal al gust. Passar-ho dins una paella, afegir aigua i coure l'arròs durant 15 minuts. Afegir la crema de llet i deixar coure 5 minuts més. Abans de servir, polsejar-hi el formatge grunyerà.

MA DOLORS PINTENO

Demografia

Juliol de 2004

Naixements

Dia 17 de juny.- Joan Roca Mari, fill de Gaspar i de Ruth.

Dia 4 juliol.- Josep Martí Vaquer, fill de Miquel i de Maria Rosa.

Dia 11.- Britney Desire Bazan Cerezo filla de José Antonio i d'Erika Stefania.

Dia 14. - Nora Fardassi Carralero, filla de Mustapha i de Maria del Mar.

Defuncions

Dia 11.- Antoni Nicolau Alcover "de sa Pleta", casat de 62 anys.

Dia 16.- Catalina Bordoy Arbona "Bordoy", casada de 67 anys.

Matrimonis

Dia 3.- Gabriel Serra Mesquida amb Antònia Matas Mas.

Dia 17.- Bartomeu Fullana Ginard amb Francisca Bauzà Mayol.

Dia 17.- Joan Sastre Cerdà amb Margalida Roig Font.

Apotecaries

8 agost Porreres | 22 agost Vilafranca
15 " St. Joan | 29 " Ariany

Noces d'argent

4 agost 1979

Miquel Noguera Font (de Porreres) amb Aina Cerdà Garau "Bulla".

31 agost 1979

Raimundo Arbona Massanet amb Magdalena Fornés Gomila "Móra".

VERGER

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

El 2 de juliol es coll d'Es Pou de sa Cova fou esbucat per un tractor o camió, però als pocs dies l'Ajuntament féu reparar el desperfecte i va romandre amb més bon estat que abans. Per aquest motiu molts de veïns no se n'adonaren

ESCOLA D'ESTIU 2004

Aquest mes de juliol s'ha tornat a posar en marxa l'escola d'estiu de Montuïri amb la presència de 46 nins i nines d'entre 3 i 11 anys al càrrec de 7 monitors. A part de gaudir junts de l'estiu, han realitzant diferents activitats adaptades a totes les edats i també han aprofitat per anar a la piscina, natació, mirar alguna pel·lícula, realitzar activitats de psicomotricitat i com no, passar-ho bé amb els amics i monitors.

Autoritats de la vila i tècnics del Consell en un moment de la revisió acústica de motos

El participants a l'excursió a Sa Calobra varen gaudir de debò

Marga Pocoví, primera classificada en el concurs Camí de l'Exit d'M7 i que actuarà a Montuïri el proper dia 21 a les 11 del vespre amb motiu de les festes patronals